

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.4131.275.2023.AJ

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały nr XXXVII/243/23 Rady Gminy Jaświły z dnia 28 listopada 2023 r. o zatwierdzeniu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień na 2024 rok.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 28 listopada 2023 r. Rada Gminy Jaświły podjęła uchwałę Nr XXXVII/243/23 o zatwierdzeniu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień na 2024 rok, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 28 listopada 2023 i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 11 grudnia 2023 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia.

Podstawę wszczęcia postępowania nadzorczego stanowi naruszenie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151), zwanej dalej AlkU, w związku z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.), zwanej dalej NarkU.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 NarkU realizacja zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania narkomanii jest prowadzona w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 AlkU, zwanego dalej „Gminnym Programem”. Natomiast art. 4¹ ust. 2 AlkU stanowi, że realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu (zadania własne gminy), jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy **gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii**, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych

i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych **oraz przeciwdziałania narkomanii**, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Jak wynika z powyższego zarówno alkoholizm, jak i narkomania stanowią problemy społeczne, których rozwiązywanie należy do gminy, zaś rada gminy jest zobowiązana opracować strategię ich rozwiązywania. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. II GSK 1614/12, podkreślał, że Gminny Program powinien obejmować w sposób wyraźny zarówno problematykę profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i problematykę przeciwdziałania narkomanii, powinien on także uwzględniać specyfikę obu materii.

Tymczasem Rada Gminy Jaświły podjętą uchwałą zatwierdziła „Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień”, wbrew brzmieniu delegacji ustawowej zawartej w art. 4¹ ust. 2 AlkU, zgodnie z którą gmina jest zobowiązana uchwalić „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii”.

Abstrahując jednak od samego tytułu przedmiotowego programu, organ nadzoru stwierdził również niewypelnienie delegacji ustawowej w treści programu.

Zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z art. 10 ust. 1 NarkU, obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rada gminy mocą art. 10 ust. 2 NarkU, w związku z art. 4¹ ust. 2 AlkU, zobowiązana była do ujęcia realizacji powyższych zadań w uchwalanym Gminnym Programie. Jednakże treść zatwierdzonego Programu dotyczy jedynie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskazać należy również, że art. 4¹ ust. 1 AlkU zawiera katalog zadań własnych gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Użyte w powyższym przepisie sformułowanie „w szczególności” oznacza, że punkty ujęte w katalogu są obligatoryjne, jednakże gmina może katalog ten rozszerzyć. Natomiast Rada Gminy Jaświły nie ujęła w Programie wszystkich działań, do których realizacji zobowiązana jest gmina. W Programie zabrakło „działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących

w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych” oraz „wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej”. W związku z powyższym stwierdzić należy, że Rada nie wypełniła delegacji ustawowej, czym istotnie naruszyła art. 4¹ ust. 2 AlkU.

Oceniając powyższe naruszenie przepisów prawa należy stwierdzić, że zachodzi konieczność wyeliminowania przedmiotowej uchwały w całości.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Agnieszka Krystoń

Otrzymuje:
Rada Gminy Jaświły